

JUSTITSMINISTERIET

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K
DK Danmark

Dato: 1. maj 2023
Kontor: Politikontoret
Sagsbeh: Pierre Nydal
Sagsnr.: 2023-0030-8648
Dok.: 2796135

Besvarelse af spørgsmål nr. 531 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 531 (Alm. del), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 31. marts 2023. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Karina Lorentzen Dehnhardt (SF).

Peter Hummelgaard

/

Maria Carlsson

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

T +45 7226 8400

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 531 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg:

”Siden man den 1. januar 2017 indførte § 2a i lov om tilhold, opholdsforbud og bortvisning har der været mulighed for at meddele et strakstilhold til personer, der stalker eller på anden måde chikanerer en anden person. Ifølge tal, som Podimo har indhentet fra Rigsadvokaten i forbindelse med podcastserien »På flugt fra min stalker«, er der på landsplan meddelt strakstilhold 13 gange i 2021 og 24 gange sidste år.

– Kan ministeren bekræfte de ovennævnte tal for meddelte strakstilhold i 2021 og 2022?

– Vil ministeren redegøre for hvor mange strakstilhold, der er ansøgt om i 2021 og 2022?

– Vil ministeren redegøre for den gennemsnitlige sagsbehandlingstid for ansøgninger om strakstilhold i 2021 og 2022?

– Vil ministeren redegøre for kriterierne for, at der henholdsvis bliver meddelt/gives afslag på ansøgninger om strakstilhold,

– Vil ministeren redegøre for, om der er forskel på praksis for meddelelse af strakstilhold i de enkelte politikredse?

– Vil ministeren redegøre for, om de enkelte politikredse samarbejder/koordinerer sagsoplysningen i konkrete stalkingsager, hvor stalkingen og chikanen udspiller sig i 2 eller flere forskellige politikredse?

– Kan ministeren pege på forklaringer på, at der trods formålet med bestemmelsen i § 2a ikke er meddelt flere strakstilhold, end det har været tilfældet siden bestemmelsen trådte i kraft den 1. januar 2017?

– Vil ministeren se på muligheden for at ændre loven om strakstilhold, så bestemmelsen i § 2a også kan omfatte de sager, hvor stalking og chikane er udøvet i nære relationer, som i dag efter lovens forarbejder er undtaget lovens anvendelsesområde?

– Er der udviklet digitale værktøjer, som personer, der er udsat for stalking, kan benytte til dokumentation af stalkingen til brug for ansøgning om tilhold? Hvis ja, er det så ministerens indtryk, at forurettede i stalkingsager vejledes af politiet herom forbindelse med forurettedes henvendelse?

– Vil ministeren se på, om tilhold og straktilhold skal hænge sammen med en pligt for udøver til at undergive sig behandling mod stalking og chikane?”

Svar:

1. Stalking og chikane er alvorlige forbrydelser, og det er dybt grænseoverskridende og intimiderende for ofre at blive forfulgt, overvåget og chikaneret af stalkere. Derfor ligger det mig meget på sinde som justitsminister, at vi har velfungerende regler, der gør det muligt at sætte hurtigt og konsekvent

ind over for dem, der udsætter andre for gentagen uønsket kontakt, chikane eller stalking.

Der blev under den tidligere regering iværksat en række tiltag mod stalking, bl.a. som led i udspillet ”Bedre hjælp til ofre for stalking” fra august 2021, som den tidligere regering præsenterede sammen med Dansk Folkeparti, Socialistisk Folkeparti, Radikale Venstre, Enhedslisten, Det Konservative Folkeparti, Nye Borgerlige og Alternativet. Det drejer sig bl.a. om indførelsen af en ny særskilt bestemmelse om stalking i straffeloven, bedre koordination af hjælp til stalkingofre og -udøvere samt styrkede behandlingsmuligheder for stalkingudøvere.

Derudover fremgår af regeringsgrundlaget ”Ansvar for Danmark” fra december 2022, at regeringen vil sætte ind over for utryghedsskabende adfærd ved bl.a. at se på muligheden for at øge brugen af tilhold. Regeringen kommer derfor til at have fokus på tilholdsområdet, og jeg er derfor ikke afvisende over for at se nærmere på alle gode idéer.

2. For så vidt angår spørgsmålet om kriterierne for at meddele/give afslag på ansøgninger om strakstilhold (underspørgsmål 4) kan Justitsministeriet oplyse, at det fremgår af § 2 a, stk. 1, nr. 1, i lov om tilhold, opholdsforbud og bortvisning (tilholdsloven), at et tilhold kan gives foreløbigt (et såkaldt strakstilhold), hvis en person med rimelig grund er mistænkt for at krænke en anden som anført i § 2, stk. 1, nr. 1. Det er således en betingelse, at den pågældende med rimelig grund er mistænkt for at have krænket en andens fred ved at forfølge eller genere den anden ved kontakt m.v. som anført i tilholdslovens § 1, eller ved mod den anden at have begået strafbart forhold, der kan sidestilles med en sådan fredskrænkelse.

Efter lovens § 2 a, stk. 1, nr. 2, er det endvidere en betingelse for at meddele et strakstilhold, at betingelsen i § 2, stk. 1, nr. 2, er opfyldt. Det er således en betingelse, at der er bestemte grunde til at antage, at den pågældende fortsat vil krænke den anden som anført i nr. 1.

Herudover er det efter lovens § 2 a, stk. 1, nr. 3, en betingelse for at meddele et strakstilhold, at personen ikke har en rimelig interesse i at kontakte den anden.

Tilholdet skal desuden opfylde kravet om proportionalitet i lovens § 12.

Det fremgår af lovens § 2 a, stk. 2, at et strakstilhold gælder indtil videre og bortfalder, når der træffes afgørelse om tilhold efter § 2, om opholdsforbud efter § 4 eller om tilbagekaldelse.

Det fremgår af bemærkningerne til tilholdslovens § 2 a, at et tilhold efter den foreslåede bestemmelse omfatter de samme typer af forbud og har samme retsvirkning som et tilhold, der meddeles efter de gældende bestemmelser i tilholdsloven, jf. Folketingstidende 2016-17, A, L 19 som fremsat, side 8.

Det fremgår desuden af bemærkningerne, at et tilhold efter § 2 a alene forudsættes anvendt i de situationer, hvor de tidsmæssige hensyn taler for det. Der er således ikke grund til at træffe en foreløbig afgørelse, hvis sagsbehandlingen til brug for politidirektørens endelige afgørelse om tilhold eller opholdsforbud kan afsluttes inden for samme tidsperiode, som det ville tage at træffe den foreløbige afgørelse, jf. Folketingstidende 2016-17, A, L 19 som fremsat, side 10.

3. Justitsministeriet har desuden til brug for besvarelsen af spørgsmålet indhentet udtalelser fra Rigsadvokaten og Rigspolitiet.

For så vidt angår spørgsmålet om antallet af meddelte strakstilhold i 2021 og 2022 (underspørgsmål 1), hvor mange strakstilhold der er ansøgt om i 2021 og 2022 (underspørgsmål 2), og sagsbehandlingstiden i disse sager (underspørgsmål 3) har Rigsadvokaten oplyst følgende:

”Rigsadvokaten har trukket oplysninger fra politiets sagsbehandlingssystem (POLSAS) om antallet af meddelte strakstilhold samt den gennemsnitlige sagsbehandlingstid for anmodninger om strakstilhold i 2021 og 2022, jf. tabel 1 nedenfor.

Tabel 1: Antal og sagsbehandlingstid for strakstilhold, 2021-2022

	2021	2022
Antal strakstilhold	13	22
Dage fra anmodning til udstedelse af strakstilhold	4	5

Bemærkninger til tabellen

Det bemærkes, at opgørelserne er baseret på tal fra politiets sagsstyringssystem (POLSAS). Opgørelserne er derfor behæftet med en vis usikkerhed, da POLSAS er et journaliserings- og sagsstyringssystem og ikke et egentligt statistiksystem. Det skal bemærkes, at opgørelsen er baseret på dynamiske data, hvilket betyder, at opgørelsen ikke er endelig. Således vil der kunne ske ændringer afhængigt af tidspunktet for udtrækket af oplysningerne i opgørelsen, idet der f.eks. kan forekomme efterregistreringer.

Det bemærkes, at tallene i tabel 1 afviger en smule fra de tal, der tidligere er givet til Podimo. Dette skyldes, at der er fundet to fejlregistreringer fra 2022, der har vist sig ikke at være tilholds-sager. Antallet af meddelte strakstilhold i 2022 er således 22 i stedet for de 24, som er oplyst til Podimo.

Rigsadvokaten har undersøgt mulighederne for at trække oplysninger fra politiets sagsstyringssystem (POLSAS) om, hvor mange strakstilhold der er ansøgt om i 2021 og 2022. Når politiet modtager en begæring om strakstilhold, registreres denne som en begæring om tilhold, og der skelnes ved registreringen ikke mellem, om begæringen angår et strakstilhold eller et ordinært tilhold. Det er derfor ikke muligt ved elektronisk udtræk fra POLSAS at tilvejebringe oplysninger om, hvor mange strakstilhold der er anmodet om i 2021 og 2022.”

4. For så vidt angår spørgsmålet om praksis for meddelelse af strakstilhold i de enkelte politikredse (underspørgsmål 5) har Rigsadvokaten oplyst følgende:

”Rigsadvokaten har trukket oplysninger fra politiets sagsbehandlingssystem (POLSAS) om antallet af meddelte strakstilhold for perioden 2017-2022 fordelt på de enkelte politikredse, jf. tabel 2 nedenfor.

Tabel 2: Antal meddelte strakstilhold fordelt på politikredse for perioden 2017-2022

Kreds	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Bornholm	0	0	0	0	0	0
København	0	0	0	0	0	0
Københavns Vestegn	4	0	3	1	0	2
Nordsjælland	0	0	2	3	1	0
Midt- og Vestsjælland	0	1	1	2	0	5
Sydsjælland og Lolland-Falster	0	0	0	0	0	0
Fyn	0	0	0	0	0	0
Syd- og Sønderjylland	0	0	3	0	0	0
Sydøstjylland	7	6	18	12	10	15
Midt og Vestjylland	0	4	3	1	1	0
Østjylland	2	0	0	0	0	0
Nordjylland	1	0	1	0	1	0
Samlet	14	11	31	19	13	22

Bemærkninger til tabellen

Det bemærkes, at opgørelserne er baseret på tal fra politiets sagsstyringssystem (POLSAS). Opgørelserne er derfor behæftet med en vis usikkerhed, da POLSAS er et journaliserings- og sagsstyringssystem og ikke et egentligt statistiksystem. Det skal bemærkes, at opgørelsen er baseret på dynamiske data, hvilket betyder, at opgørelsen ikke er endelig. Således vil der kunne ske ændringer afhængigt af tidspunktet for udtrækket af oplysningerne i opgørelsen, idet der f.eks. kan forekomme efterregistreringer.

Rigsadvokaten har desuden indhentet udtalelser fra Statsadvokaten i København og Statsadvokaten i Viborg vedrørende statsadvokaternes tilsyn med de lokale politikredses behandling af tilholdssager.

Statsadvokaterne har siden 2017 ført tilsyn med politikredsenes behandling af sager om tilhold og strakstilhold, herunder forskelligheden i politikredsenes praksis for meddelelse af strakstilhold. Statsadvokaterne har oplyst, at der generelt er stort fokus på området i politikredsen, og at kredsen i høj grad prioriterer at behandle anmodninger om tilhold hurtigst muligt og inden for den interne frist på 60 dage. Da sagsbehandlingen vedrørende strakstilhold og ordinære tilhold i et vist omfang er den samme, kan dette være en forklaring på, at nogle politikredse foretrækker at anvende ordinære tilhold fremfor strakstilhold, idet et strakstilhold efter tilholdsloven skal efterfølges af et egentligt tilhold eller en tilbagekaldelse inden for 60 dage, jf. tilholdslovens § 2 a, stk. 3. Statsadvokaterne har i forbindelse hermed bemærket, at den gennemsnitlige sagsbehandlingstid for tilhold generelt er blevet kortere siden 2017, hvilket efter statsadvokaternes opfattelse bl.a. kan tilskrives det større fokus, der er kommet på at sikre hurtig og korrekt behandling af tilholdssager i politikredsen.

Som det fremgår af oplysningerne i tabel 2, meddeles der i Sydøstjyllands Politi forholdsvis mange strakstilhold sammenlignet med de øvrige politikredse. Statsadvokaten i København og Statsadvokaten i Viborg vil derfor have fokus på at udbrede erfaringerne fra Sydøstjyllands Politi med behandlingen af tilholdssager og anvendelsen af strakstilhold til de øvrige kredse.”

5. For så vidt angår spørgsmålet om samarbejde/koordination af sagsoplysningen mellem de enkelte politikredse i konkrete stalkingsager, hvor stalkingen og chikanen udspiller sig i to eller flere forskellige politikredse (underspørgsmål 6), har Rigspolitiet oplyst følgende:

”Rigspolitiet bemærker indledningsvis, at straffesager som udgangspunkt behandles og efterforskes af den politikreds, der geografisk dækker det område, hvor det strafbare forhold er begået. Denne hovedregel kan fraviges efter en konkret aftale mellem de involverede politikredse, og ved vurderingen heraf indgår bl.a. hensynet til retshåndhævelsens effektivitet.

Hvis der i flere politikredse verserer flere forhold mod samme gerningsperson, træffer man som udgangspunkt beslutning om sagens behandling, herunder eventuel samling af flere forhold i én politikreds, i overensstemmelse med interne retningslinjer

om værning og forening af straffesager udarbejdet af politikredsene i henholdsvis den øst- og vestlige del af landet.

For så vidt angår sager om tilhold fremgår det af Rigsadvokatmeddelelsens afsnit om tilhold, opholdsforbud og bortvisning om kompetencen til at træffe afgørelse om tilhold mv., at det i praksis oftest vil være den politikreds, hvor forurettede er bosiddende, der behandler en sag om tilhold mv. Det vil typisk være der, hvor forurettede henvender sig. Det fremgår dog samtidig, at tilholdssagen kan overlades til en anden politikreds, hvis hensynet til den forurettede tilsiger det. I de tilfælde, hvor en forurettet lever skjult for den indklagede, må meddelelse af et tilhold mv. således ikke kunne medvirke til, at den indklagede kan lokalisere den forurettede.

Vedrører sagen en overtrædelse af et tilhold og ikke en anmodning om et tilhold, vil det i praksis naturligt være den politikreds, hvor gerningspersonen bor, der behandler sagen.

Rigspolitiet kan afslutningsvis oplyse, at det er muligt for politiet at udfinde alle sager på en person ved søgning i politiets sagsstyringssystem (POLSAS), herunder også sager oprettet på et hændelses- eller undersøgelsesnummer. Det vil således være muligt for den enkelte politikreds ved en søgning i POLSAS at se, om der tillige måtte versere en sag på en konkret person i andre politikredse.”

6. For så vidt angår spørgsmålet om, hvorvidt der kan peges på forklaringer på, at der trods formålet med bestemmelsen i § 2 a ikke er meddelt flere strakstilhold siden bestemmelsens ikrafttrædelse (underspørgsmål 7), har Rigspolitiet oplyst følgende:

”Rigspolitiet bemærker indledningsvis, at Rigspolitiet kan henholde sig til Rigsadvokatens udtalelse under pkt. 4 vedrørende en eventuel forklaring på omfanget af meddelte strakstilhold.

Som det fremgår af Rigsadvokatens udtalelse under pkt. 4 vedrørende antallet af meddelte strakstilhold fordelt på politikredse, meddeles der i Sydøstjyllands Politi forholdsvis mange strakstilhold sammenlignet med de øvrige politikredse. Rigspolitiet bemærker i den forbindelse, at Sydøstjyllands Politi har oplyst, at den øgede anvendelse af strakstilhold i politikredsen bl.a. kan tilskrives en skærpet opmærksomhed på muligheden for at meddele et strakstilhold i forbindelse med den indledende sagsbehandling. Endvidere deltager relevante medarbejdere i politikredsen løbende i seminarer og workshops arrangeret af Dansk Stalking Center, ligesom der løbende afholdes erfaringsmøder med deltagelse af sagsbehandlere i patruljecentrene,

repræsentanter fra anklagemyndigheden, Det Kriminalpræventive Sekretariat og politikredsens enhed for traumeinformeret praksis.

Rigspolitiet har noteret sig, at Statsadvokaten i København og Statsadvokaten i Viborg vil have fokus på at udbrede erfaringerne fra Sydøstjyllands Politi til de øvrige politikredse vedrørende behandling af tilholdssager og anvendelsen af strakstilhold.”

7. For så vidt angår spørgsmålet om, hvorvidt der er udviklet digitale værktøjer, som personer, der er udsat for stalking, kan anvende til at dokumentere stalkingen, og i givet fald, om politiet yder vejledning herom (underspørgsmål 9), har Rigspolitiet oplyst følgende:

”Rigspolitiet har udstedt en vejledning om chikane, forfølgelse og stalking. Det fremgår af vejledningen, at forurettede skal vejledes om, at det er vigtigt at have – og kunne dokumentere – et detaljeret overblik over historikken og omfanget af stalkingen i forhold til en vurdering af, hvorvidt der skal udstedes et tilhold og/eller opholdsforbud eller rejses sigtelse mod gerningspersonen for stalking. Politiet skal derfor vejlede forurettede om at lave en log over den uønskede kontakt. Det fremgår endvidere af vejledningen, at forurettede skal vejledes om, at Dansk Stalking Center har udarbejdet et logskema til brug for forurettedes registrering af uønsket kontakt. Skemaet findes på Dansk Stalking Centers hjemmeside.

Det er Rigspolitiets vurdering, at politikredsene i sager om stalking og tilhold generelt henviser forurettede til Dansk Stalking Center med henblik på yderligere information om bl.a. det omtalte logskema samt appen ”Skytsengel”. Appen, som er udviklet af Dansk Stalking Center, kan anvendes til at samle dokumentation for stalkingen, idet uønsket kontakt og hændelser kan noteres og organiseres i appens log, ligesom sms’er, billeder, lydfiler og lignende kan uploades som bilag. Loggen kan senere deles med politiet.”